

Věc C-474/22

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

15. července 2022

Předkládající soud:

Bundesgerichtshof (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

3. května 2022

Žalovaná a navrhovatelka v řízení o opravném prostředku „Revision“:

Laudamotion GmbH

Žalobkyně a odpůrkyně v řízení o opravném prostředku „Revision“:

flightright GmbH

BUNDESGERICHTSHOF (Spolkový soudní dvůr)

USNESENÍ

[*omissis*]

ve věci

Laudamotion GmbH, [*omissis*]

[*omissis*] Schwechat (Rakousko),

žalovaná a navrhovatelka v řízení o opravném prostředku „Revision“,

[*omissis*]

proti

Flightright GmbH, [*omissis*],

[*omissis*] Potsdam,

žalobkyni a odpůrkyni v řízení o opravném prostředku „Revision“

[*omissis*]

Desátý občanskoprávní senát Bundesgerichtshof na jednání, které se konalo dne 3. května 2022 [*omissis*],

rozhodl:

Řízení se přerušuje.

Soudnímu dvoru Evropské unie se podle článku 267 SFEU předkládá následující otázka týkající se výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. 2004, L 46, s. 1 a násl.):

1. Je nárok na náhradu škody z důvodu více než tříhodinového zpoždění letu po plánovaném čase přiletu podle článků 5, 6 a 7 nařízení podmíněn tím, že se cestující přihlásí podle čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení v čase uvedeném leteckým dopravcem, provozovatelem souborných služeb pro cesty, pobyty a zájezdy nebo oprávněným zprostředkovatelem služeb v cestovním ruchu, nejpozději však 45 minut před zveřejněným časem odletu, k odbavení nebo je případ významného zpoždění v uvedeném smyslu z tohoto požadavku vyňat, podobně jako případ zrušení letu?
2. Pro případ, že nárok na náhradu škody není z požadavku přihlásit se k odbavení vyňat pouze na základě vzniku významného zpoždění v uvedeném smyslu, použije se takováto výjimka tehdy, pokud cestující měl dostatečně ověřené údaje o tom, že let přiletí až s významným zpožděním v uvedeném smyslu?

Odůvodnění:

- 1 I. Žalobkyně uplatňuje vůči žalované na základě postoupeného práva nárok na náhradu škody podle nařízení (ES) č. 261/2004 (dále jen „nařízení“ nebo „nařízení o právech cestujících v letecké dopravě“) z důvodu zpožděného letu.
- 2 Postupitel si rezervoval let na den 26. června 2018 z Düsseldorfu do Palma de Mallorca, který měla žalovaná uskutečnit s plánovaným přistáním v 10:15. Postupitel na let nenastoupil. Let se uskutečnil se zpožděním 3 hodiny a 32 minut.
- 3 Žalobkyně uplatnila nárok na náhradu škody ve výši 250 eur. Amtsgericht (okresní soud) žalobu zamítl. Na základě odvolání, které podala žalobkyně, odvolací soud žalobě vyhověl. Žalovaná se opravným prostředkem „Revision“,

který odvolací soud povolil, domáhá opětovného potvrzení stavu určeného rozsudkem soudu prvního stupně.

- 4 II. Odvolací soud měl za to, že postupitel postoupil své pohledávky vůči žalované žalobkyni účinným způsobem a žalovaná je jakožto provozující letecký dopravce povinná zaplatit náhradu škody z důvodu vzniklého zpoždění většího než tři hodiny.
- 5 Postupitel si zarezervoval let. Čas jeho příletu se opozdil o více než tři hodiny. Je irelevantní, že postupitel do letu nenastoupil, protože let se pro něj stal z důvodu zmeškané obchodní schůzky zaviněné zpožděním bezpředmětným. Podmínky čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě byly splněny. Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie je významné zpoždění na příletu větší než tři hodiny postaveno na roveň zrušení letu. Není zřejmé, proč se cestující, kterému již před odletem bylo sděleno zpoždění větší než tři hodiny, musí ještě dostavit na letiště pro získání svého nároku na náhradu škody.
- 6 III. Rozhodnutí o opravném prostředku „Revision“ závisí na výkladu článků 3, 5, 6 a 7 nařízení o právech cestujících v letecké dopravě.
- 7 1. Podmínkou použití nařízení je podle čl. 3 odst. 1 skutečnost, že cestující nastoupí do letu na území členského státu nebo do letu leteckého dopravce Společenství s cílovou destinací ve Společenství. Pokud nebyl cestující přeložen na jiný let, vyžaduje odst. 2 písm. a) nařízení, aby cestující měl potvrzenou rezervaci pro dotčený let a včas – 45 minut před odletem nebo v čas uvedený leteckým dopravcem – před zveřejněným časem odletu se přihlásil k přepravě; naposledy uvedené neplatí v případě zrušení letu podle čl. 2 písm. i) a článku 5 nařízení.
- 8 Vzhledem k tomu, že postupitel sice měl potvrzenou rezervaci, avšak nepřihlásil se nejpozději 45 minut před zveřejněným časem odletu k odbavení a let ani nebyl zrušen, nýbrž byl uskutečněn, lze nařízení o právech cestujících v letecké dopravě použít v projednávaném sporu pouze tehdy, pokud – rovněž existující – významné zpoždění více než tři hodiny v místě určení je možno při použití čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení postavit na roveň zrušení letu.
- 9 a) Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie náleží cestujícímu právo na náhradu škody stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 7 odst. 1 nařízení o právech cestujících v letecké dopravě, pokud při dosažení svého cílového místa určení utrpí časovou ztrátu tří nebo více hodin (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 19. ledna 2009 – C-402/07 a C-432/07, [omissis] body 61, 69 – Sturgeon; rozsudek ze dne 23. října 2012 – C-581/10 a C-629/10, [omissis] bod 37 – Nelson; v poslední době: usnesení Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. listopadu 2020 – C-367/20, [omissis] bod 27 – KLM). Soudní dvůr opíral výklad nařízení zejména o zásadu rovného zacházení, která vyžaduje, aby se srovnatelnými skutkovými stavy nebylo zacházeno rozdílně a s rozdílnými

skutkovými stavy stejně, pokud takovéto zacházení není objektivně odůvodněno. Cestující letů, které mají takový rozsah zpoždění a cestující zrušených letů se nacházejí s ohledem na možnost náhrady škody stanovenou nařízením ve srovnatelné situaci, protože musejí snášet podobné nepohodlí, a to ztrátu času minimálně tři hodin oproti původnímu plánu jejich letu (rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 23. října 2012, [omissis] body 48 a násl.; bod 59 a násl. – Nelson).

- 10 b) Pro postavení významného zpoždění v místě určení ve smyslu judikatury Soudního dvora Evropské unie na roveň zrušení letu při použití čl. 3 odst. 2 písm. b) nařízení by mohla hovořit podobnost nepohodlí, které může z obou skutkových situací vyplývat pro cestujícího, z čehož lze odvodit, že i při významném zpoždění ve smyslu judikatury Soudního dvora nelze právo na náhradu škody podmiňovat tím, že cestující se přihlásí nejpozději 45 minut před časem odletu k odbavení.
- 11 Obě skutkové situace se ovšem také nezanedbatelným způsobem liší. Zatímco u zrušení letu jde o neuskutečnění plánovaného letu a od cestujících tedy nelze *a priori* očekávat, že se přihlásí k odbavení letu, aby mohli uplatnit právo na náhradu škody podle článků 5 a 7, může být jiná situace, pokud se zpoždění letu objeví sice před uskutečněním letu, avšak nejpozději 45 minut před časem odletu ještě neexistují dostatečné údaje, že let bude uskutečněn se zpožděním větším než tři hodiny.
- 12 c) Proti takovému postavení na roveň by kromě toho mohlo hovořit usnesení Soudního dvora, podle kterého čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení je třeba vykládat v tom smyslu, že cestujícím s potvrzenou rezervací letu, jejichž let byl na příletu zpožděn o tři hodiny nebo více, nelze náhradu škody podle tohoto nařízení odepřít z pouhého důvodu, že v souvislosti se svým návrhem na náhradu škody neprokázali, že byli na uvedený let přihlášení k přepravě, zejména prostřednictvím palubní vstupenky, ledaže by se prokázalo, že zpožděným letem necestovali (rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 24. října 2019, C-756/18, [omissis] bod 33 a násl. – easyJet).
- 13 Základem tohoto rozhodnutí by mohlo být chápání, že podmínkou oprávněného uplatnění nároku na náhradu škody z důvodu významného zpoždění podle čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě je to, že cestující, který nebyl přepravován zpožděným letem, se v každém případě musel přihlásit k odbavení, což může prokázat palubní vstupenkou nebo jiným důkazním prostředkem.
- 14 2. Významné zpoždění v místě určení ve smyslu judikatury Soudního dvora by však mohlo být postaveno na roveň zrušení letu při použití čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení rovněž pouze tehdy, pokud měl nejen let při svém příletu zpoždění tři hodiny nebo více, nýbrž pokud i v jiných ohledech existovala skutečnost srovnatelná se zrušením.

- 15 Cestující, jejichž let byl zrušen, jsou vyňati z požadavku přihlásit se k odbavení v uvedený čas, nejpozději 45 minut před zveřejněným časem odletu, protože oznámením zrušení letu je dáno, že let již nebude uskutečněn, a proto se již ani nelze odbavit.
- 16 S tím by mohla být srovnatelná situace, ve které cestující, například nejpozději 45 minut před zveřejněným časem odletu, má dostatečně ověřené údaje o tom, že let může být uskutečněn pouze se zpožděním v místě určení větším než tři hodiny. Za těchto podmínek je totiž s dostatečnou jistotou dáno, že let může dorazit do místa určení pouze s významným zpožděním, takže pro cestujícího existuje situace srovnatelná se zrušením letu.
- 17 Naproti tomu srovnatelnost se zrušením letu by mohla chybět, pokud zpoždění není oznámeno nebo zpoždění letu je sice oznámeno, ale například nejpozději 45 minut před zveřejněným časem odletu neexistují dostatečně ověřené údaje o tom, že let doletí do místa určení se zpožděním větším než tři hodiny. Vzhledem k tomu, že za těchto podmínek není možno očekávat významné zpoždění letu srovnatelné se zrušením, mohlo by být odůvodněné souhlasit s oprávněným uplatněním nároku na náhradu škody pouze tehdy, pokud se cestující rovněž skutečně přihlásil v uvedený čas, nejpozději 45 minut před zveřejněným časem odletu k odbavení letu a v místě příletu došlo ke zpoždění většímu než tři hodiny.
- 18 Takové chápání čl. 3 odst. 2 písm. a) nařízení by bylo v souladu s rozsudkem Bundesgerichtshof, podle kterého cestujícímu, který zmeškal z důvodu zpožděného letu zarezervovaný navazující let a který nenastoupil do náhradního letu, který mu byl nabídnutý za zmeškaný navazující let, u kterého bylo *a priori* jasné, že cestující své místo určení nedosáhne dříve než tři hodiny po stanoveném čase příletu, nýbrž místo toho letěl zpět na letiště odletu, náleží právo na náhradu škody z důvodu značného zpoždění zejména proto, že cestující se v takovém případě každopádně přihlásil k odbavení prvního letu (viz rozsudek BGH /Bundesgerichtshof/ ze dne 13. listopadu 2013 [omissis] bod 8 a násl.).
- 19 IV. Otázky vyplývající z výroku rozhodnutí je proto třeba předložit formou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 267 odst. 3 SFEU Soudnímu dvoru k rozhodnutí.
- 20 Právní otázky zatím ještě nejsou v judikatuře Soudního dvora objasněny. Rozhodnutí Soudního dvora ze dne 24. října 2019 (C-756/18, [omissis] easyJet) se týkalo jiných otázek a situace, že cestující možná nebyl přepravován zpožděným letem, byla zvažována jen okrajově.
- 21 Od rozhodnutí o předběžné otázce by rovněž nemělo být upuštěno ani proto, že Soudní dvůr již projednává žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-517/21 s podobnými otázkami. Jednak otázky položené v uvedené žádosti nejsou zcela totožné s otázkami, které mají být položeny v projednávaném sporu, a jednak proto, že u již projednávané žádosti nelze s jistotou předvídat, jaký průběh bude mít toto řízení u Soudního dvora a zda skutečně dojde k zodpovězení

uvedených otázek nebo zda řízení bude předčasně ukončeno například procesními úkony účastníků řízení.

[*omissis*]

PRACOVNÍ DOKUMENT